

Evenes kommune

Årsmelding 2016

Årsmelding 2016

Regnskapet ble opprinnelig avlagt 10. mars 2017 og årsmeldingen 10. april 2017. Føring av ekstraordinære utbytter og andre posteringer grunnet salg av Evenes kraftforsyning AS har vært en utfordring, noe som har vært grunnlag for drøftinger med revisjonen. Tross felles forståelse, meldte revisjonen 18.5.2017 at alt utbytte med 20 millioner måtte inntektsføres i 2016. Dette har gitt grunnlag for ny regnskapsavleggelse den 19.5.2017 og ny årsmelding avgitt 26.5.2017.

Etter [Forskrift om årsregnskap og årsberetning](#) og kommunal regnskapsstandard skal rådmannen redegjøre for økonomisk stilling og avvik mellom revidert budsjett og regnskapet. Denne årsmeldingen forutsettes å være dekkende for formelle krav.

Det vises innledningsvis til kommunelovens § 48 nr. 5:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Jeg vil innledningsvis gi noen nøkkeltall som angir økonomisk utvikling for kommunen de siste 4 år, dernest gå gjennom avvik mellom budsjett og regnskap og avslutningsvis peke på andre relevante forhold.

Nøkkeltall

Resultatgrad

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter er en hyppig brukt indikator. Balanse i løpende drift betyr at netto driftsresultat bør være positivt. Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) anbefaler at netto driftsresultat bør være minst 1,75 % av driftsinntektene for at kommunen skal ha nødvendig soliditet og handlefrihet.

For framstilling av netto driftsresultat, se "Økonomisk oversikt drift" på regnskapets side 8. De siste 4 år har utvikling av denne indikatoren vært slik:

Nto. driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	18 464 670	-3 768 149	1 684 417	2 366 357
Brutto driftsinntekt	167 405 647	157 668 476	152 230 602	144 103 145
Nto. driftsresultat i % av bto driftsinntekt	11 %	-2,4 %	1,1 %	1,6 %

Nto. driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2016	2015	2014	2013
Årets bokføring av premieavvik	-1 720 819	-3 182 052	757 171	26 837
Netto driftsresultat korrigert for premieavvik	20 185 489	-586 098	927 246	2 339 521
Nto. driftsresultat korrigert for premieavvik	12,1 %	-0,4 %	0,6 %	1,6 %

Det er rimelig å korrigere netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter for føring av premieavviket. Siste år er solid over nevnte anbefaling, perioden sett under ett er resultatet varierende.

Arbeidskapital

Det vises til note 1 på regnskapets side 10.

I denne oversikten er tatt inn både arbeidskapitalen som sådan, og oversikt som viser endring av denne i forhold til foregående år:

Arbeidskapital (AK)	2016	2015	2014	2013
Omløpsmidler	53 893 837	48 155 329	48 407 630	42 178 906
Kortsiktig gjeld	20 977 401	22 203 246	26 889 990	23 034 377
Arbeidskapital	32 916 437	25 952 083	21 517 640	19 144 529
Bokført premieavvik	10 292 125	12 012 942	15 194 994	14 481 595
Arbeidskapital korrigert for premieavvik	22 624 312	13 939 140	6 322 646	4 662 934
Endring i arbeidskapital fra foregående år	6 964 354	4 434 442	2 373 111	1 224 764
Årets bokføring av premieavvik	-1 720 819	-3 182 052	757 171	26 837
Endring i AK korr for premieavvik	8 685 173	7 616 494	1 615 940	1 197 928

Også her er det rimelig å korrigere denne for bokført premieavvik.

Som det framgår av oversikten, er arbeidskapitalen styrket i perioden. Dette skyldes i stor grad bruk av premiefond for betaling av pensjonspremie, og også resultatet i 2016.

Lånegjeld

	2016	2015	2014	2013
Lånegjeld	81 595 016	85 288 421	82 170 536	70 151 812
Innbyggere per 31.12.	1 402	1400	1385	1 391
Lånegjeld per innbygger	58 199	60 920	59 286	50 433

Lånegjelda har i flere år vært nedadgående, både om en ser samlet gjeld eller beregnet per innbygger. Dette har vært en bevisst strategi, og har bidratt til økt handlingsrom. Denne perioden har lånegjelden økt.

Det er hovedsakelig utvikling av nye næringsområder, utbedring av kirken, restaurering av 2. etasje ved ESB, kjøp av hjullaster og boligbygging som er lånefinansiert.

Det er en rimelig forutsetning at investeringer til næring og bolig over tid dekkes av husleie og salg av næringsareal. Lån for utbedring av kirken vil øke avdragsutgiftene og dermed redusere framtidig handlingsrom. Det kan påløpe økte driftskostnader ved bruk av 2. etasje ved ESB.

Avvik budsjett og regnskap

Innledning

Det skal gjøres rede for *vesentlige* avvik mellom budsjett og regnskap, men det er ikke satt noen *grense* på hva som skal oppfattes som vesentlig. Som en ytterligere utdyping av regnskap ut over det som framkommer av notene, omtales flere avvik uten nærmere vurdering av om disse er vesentlige eller ikke.

Det er oppfattet at dette skal gjøres på samme nivå som kommunestyret har vedtatt budsjettet på.

Kommunestyret har for 2016 vedtatt budsjett som nettobeløp på handlingsområder. Disse fordeles på hhv regnskapsskjema 1 A og 1 B samt 2 A og 2 B som er obligatoriske budsjett og - regnskapsoversikter.

Bortsett fra ved vedtak av budsjett og ved utarbeiding av regnskap har en et lite aktivt forhold til skjema 1 A og B. Enhetslederne styrer sine budsjetter etter dimensjonene ansvar, art og funksjon, mens artene fordeles til skjema A og B noe på tvers av dette.

Skjema 1A:

Økte bundne avsetninger skyldes overskudd på selvkostområder med kr. 712.850, dette er satt av til senere års bruk. Det skyldes videre at mottatt tilskudd for utbygging av bredbånd med kr. 2.877.500 er satt av for bruk i 2017.

Kommunestyret vedtok ved behandling av budsjett 2016 å utgiftsføre minimumsavdrag. En intern misforståelse om oppfølging av dette medfører at det er betalt avdrag etter ordinær betalingsplan. Dette medfører at det er betalt kr. 532.841 mer en budsjettert.

Skjema 1B:

B: Politikk og administrasjon

Handlingsområdet omfatter de aller fleste ansvarsområder. Regnskapet viser et samlet merforbruk med kr. 711.570, hvor noen områder har mindreforbruk og andre det motsatte. Avviket skyldes ikke enkeltstående aktiviteter.

C: Barnehager

Handlingsområdet har et mindreforbruk med kr. 646.827.

Ordinær barnehagedrift (ansvar Bogen og Liland barnehage, ikke fellesutgifter) har et mindreforbruk med kr. 1.128.461, og bygningsforvaltning tilnærmet balanse mellom budsjett og regnskap. Barn i private barnehager i andre kommuner medfører en utgift med kr. 495.106 mer enn budsjett.

D: Grunnskole

Handlingsområdet har et mindreforbruk med kr. 3.337.306, som hovedsakelig skyldes følgende forhold:

- En kom ikke i gang med arkitektkonkurranse for ny skole før i år 2017, dette gir et mindreforbruk med kr. 917.920.
- Det er markert lavere utgifter til kjøp av grunnskoleundervisning i andre kommuner for barn i fosterhjem med kr. 1.249.009. Denne reduksjonen kommer noe tidligere enn forventet, og *kan* komme av mindre behov for spesialundervisning og /eller at aktuelle barn har vært på institusjon. I sistnevnte tilfelle er undervisning del av denne utgiften, og føres over budsjett for barnevern.
- Skoledrift (ansvar Liland skole) har et mindreforbruk med til sammen kr. 870.254.

E: Kommnehelse

Handlingsområdet har et mindreforbruk med kr. 1.388.148, som skyldes hovedsakelig få liggedøgn i sykehus etter at pasienten var registrert som utskrivningsklar.

F: Pleie- og omsorgstjeneste

Handlingsområdet har et merforbruk med kr. 2.415.276, som er 4,9 % av tildelt ramme.

Hjemmetjenesten (hjemmesykepleie) utgjorde kr. 1.069.900. av dette merforbruket, og det pågår som kjent et arbeid med vurdering av nivå på tjenesten. Det er budsjettert med et statlig tilskudd med kr. 1.532.000 som ikke er mottatt. Dette skyldes at ordningen nå inngår i ordinært rammetilskudd.

Handlingsområdet har ellers både mer- og mindreforbruk.

H: Barnevern

Drift av tjenesten har et merforbruk med kr. 2.017.301.

Hovedårsak er mer kostnadskrevende tiltak enn forutsatt, og opphold i institusjon alene her et merforbruk med kr. 1.029.972. Det vises i denne sammenheng til kommentar under handlingsområde D grunnskole, og mulig årsak til noe mindreforbruk der.

Grunnet høyt sykefravær har en vært avhengig av å leie inn barnevernfaglig bistand.

Det pågår et arbeid med drøfting av fordeling utgifter mellom ETS-kommunene, dette forutsettes å føre til redusert utgiftsbehov for Evenes.

Investeringer

Avvik på investeringsregnskapet er i all hovedsak på budsjettskjema 2A, og er knyttet til følgende to forhold:

- **Kvitfors felleskommunale vannverk:** Etterslep fra oppgjøret av vannverket, og ompostering av mottatt tilskudd med 2 millioner.
- **Salg av aksjer i Evenes kraftforsyning AS:** Det var forutsatt 13 millioner i ekstraordinært utbytte i 2016. Generalforsamlingen valgte å la 4,3 millioner i egenkapitalbevis inngå i dette. I samråd med revisor er dette utgiftsført i investeringsregnskapet som «kjøp av aksjer og andeler».

Andre forhold

Arbeid med redusert sykefravær

Det har også i 2016 vært høyt fokus på dette tema, og det kan bli en utfordring å nå vedtatte målsettinger.

Likestilling

Etter KommuneLOvens § 48 nr. 5 skal det redegjøres for tilstanden når det gjelder likestilling. Det skal gjøres rede for tiltak som er iverksatt, og for å hindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling.

Det er ikke avdekket kritikkverdige forhold.

Det ble i 2016 ikke gjennomført særskilte tiltak med sikte på å fremme likestilling eller formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Etisk standard

KommuneLOvens § 48 nr. 5 fastsettes at det i årsmeldingen *“skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten”*.

Evenes kommune har vedtatt etiske retningslinjer, og etisk standard er del av styringsdialogen. Det er i 2016 ikke avdekket klanderverdige forhold.

Betryggende kontroll

Det er påbegynt revidering av interne rutiner for økonomisk internkontroll, dette er ikke slutført.

Det er ikke avdekket klanderverdige forhold i 2016.

Rådmannens vurderinger - Økonomi

Det er behov for en gjennomgang av bundne driftsfond idet noen midler ikke er å anse som bundne, jf. også revisjonsbrev nr. 5 og mitt svar på dette. Tidlig regnskapsavleggelse har hatt prioritet, og denne gjennomgangen er derfor ikke foretatt.

Det forutsettes at bundne driftsfond vil bli flyttet over til ubundne fond (disposisjonsfond), manglende gjennomgang av fondsbeholdning forutsettes derfor ikke å ha påvirket resultatet i 2016.

Som det bør framgå av oversiktene innledningsvis, Evenes kommune skyver økonomiske utfordringer foran seg. Bokført premieavvik er likevel redusert de siste to årene. I perioden 2013 – 2016 sett under ett bokført premieavvik redusert fra 14,5 millioner til 10,3 millioner. Dette skyldes at drift i stedet er saldert ved bruk av premiefondet, og ikke ved å inntektsføre premieavvik i særlig omfang.

Situasjonen er bedret de siste årene når det gjelder arbeidskapital, og det er selvsagt positivt.

Prinsippet for bokføring av pensjonsutgifter fra å utgiftsføre betalt pensjonspremie til å utgiftsføre påløpt pensjonskostnad ble endret fra og med regnskapsåret 2002. Dette medfører at Evenes kommune har hatt til sammen 10,3 millioner for høyt driftsnivå i disse årene.

Bokført premieavvik må betales tilbake gjennom reelle bevilgninger. I så måte representerer bokført premieavvik med 10,3 millioner en tikkende bombe. Bokført premieavvik er å forstå som en gjeld i driften som må tilbakebetales, den perioden dette skjer vil utgiftene måtte reduseres / inntektene økes med tilsvarende beløp.

Amortiseringstiden er nå redusert til 7 år, og det *kan* forventes at en må begynne nedbetaling av premieavvik i løpet av neste økonomiplanperiode. Dette medfører også at perioden for tilbakeføring vil måtte bli kortere enn de årene det har tatt å opparbeide bokført premieavvik.

Bogen, 26. mai 2017

Steinar Sørensen
Rådmann